

Programul “Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”
finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021

APELUL NR. 2
“EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
PENTRU COPII ȘI TINERI ÎN SITUAȚII DE RISC”
- APEL DESCHIS DE PROPUNERI DE PROIECTE -

Lansat la data de 12 decembrie 2018

Termen limită de depunere a proiectelor: 04 aprilie 2019

BUCUREȘTI, 2018

Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)
Strada Eugeniu Carada nr. 1, et.3, sector 3, București, România
Tel/Fax: (0040) 021 315 34 15; E-mail: office@frds.ro;
Web: www.frds.ro

CUPRINS

1. Informații generale despre Program	2
2. Apelul de propuneri de proiecte “Educație incluzivă pentru copii și tineri în situații de risc”	3
2.1 Rezultate așteptate.....	4
2.2 Alocarea financiară.....	6
2.3 Rata grantului și contribuția privată	7
2.4 Durata proiectului și perioada de implementare	7
2.5 Promotori de proiecte eligibili	7
2.6 Parteneri eligibili	8
2.7 Eligibilitatea grupului țintă și a beneficiarilor	10
2.8 Activități eligibile	12
2.9 Costuri eligibile	15
2.10 Costuri neeligibile.....	17
2.11 Durabilitatea proiectelor	17
3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor	18
3.1 Verificarea formală	18
3.2 Evaluarea de conținut.....	19
3.3 Selecția și aprobarea proiectelor	23
3.4 Informarea aplicanților	23
3.5 Procedura de contestații.....	23
3.6 Contractarea proiectelor	23
3.7 Sistemul de raportare și de plată.....	24
4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect	24
4.1 Servicii help-desk și seminarii informative	24
4.2 Completarea dosarului	25
4.3 Transmiterea propunerii de proiect.....	25
5. Alte informații utile	26

Preambul

Prezentul document își propune să furnizeze potențialilor aplicanți (Promotori de Proiecte - PP) informațiile necesare privind apelul de propuneri de proiecte ”**Educație incluzivă pentru copii și tineri în situații de risc**”, apel lansat în data de 12.12.2018, de **Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)**, în cadrul Programului “**Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor**” (numit în continuare Program).

Vă recomandăm ca, înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și în Ghidul aplicantului și că ați înțeles aspectele legate de specificul proiectelor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și de modul lor de implementare¹.

1. Informații generale despre Program

Programul este finanțat prin intermediul Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 și este implementat de Fondul Român de Dezvoltare Socială - FRDS (în calitate de Operator de Program - OP) în parteneriat cu **Asociația Norvegiană a Autorităților Locale și Regionale (KS)**, în calitate de Partener de Program din partea Donatorilor, și cu **Consiliul Europei (CoE)**, în calitate de Organizație Internațională Parteneră.

Obiectivul Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021 este de a contribui la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare (**Islanda, Liechtenstein și Norvegia**) și statele beneficiare, prin finanțarea a cinci sectoare prioritare:

- 1) Inovare, cercetare, educație și competitivitate
- 2) Incluziune socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și reducerea sărăciei
- 3) Mediu, energie, schimbări climatice și economia cu emisii reduse de carbon
- 4) Cultură, societatea civilă, bună guvernare și drepturi și libertăți fundamentale
- 5) Justiție și afaceri interne

Programul acoperă 5 din cele 23 de arii de program vizate de Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, respectiv:

- Aria nr. 7 Incluziunea și abilitarea romilor
- Aria nr. 8 Copii și tineri aflați în situații de risc
- Aria nr. 10 Dezvoltare locală și reducerea sărăciei
- Aria nr. 16 Bună guvernare, instituții responsabile, transparență
- Aria nr. 17 Drepturile omului - implementare la nivel național

Obiectivul general al programului este de a contribui activ la creșterea coeziunii economice și sociale la nivel național și local, în România, și la întărirea relațiilor bilaterale cu statele donatoare. În acest sens, OP încurajează și facilitează stabilirea de parteneriate pentru schimb de experiență și de bune practici între entități din România și din statele donatoare, Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Programul are o valoare totală de **82.352.941 Euro** din care:

- 25.000.000 Euro finanțare prin Granturile SEE 2014-2021
- 45.000.000 Euro finanțare prin Granturile Norvegiene 2014-2021

---

¹ O listă indicativă a documentelor care pot fi consultate este prezentată la sfârșitul acestui text de apel, precum și adresele paginilor web unde se găsesc aceste documente.

- 12.352.941 Euro finanțare prin intermediul bugetului de stat (15% co-finanțare)

Pe parcursul implementării programului se urmărește respectarea în cel mai înalt grad a principiilor legate de cost-eficiență, transparență și responsabilitate în gestiunea fondurilor, precum și respectarea principiilor care vizează buna guvernare, durabilitatea rezultatelor, asigurarea egalității de șanse și a celei de gen. Toate proiectele vor aplica valorile și principiile fundamentale promovate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei (*de exemplu, respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, respectarea statului de drept și a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților*). Programul se va derula cu respectarea legislației aplicabile la nivel național și al Uniunii Europene, precum și a regulilor specifice, aplicabile Mecanismelor Financiare SEE și Norvegian 2014-2021.

2. Apelul de propuneri de proiecte “Educație incluzivă pentru copii și tineri în situații de risc”

Prezentul apel de propuneri de proiecte se încadrează în **aria de program nr. 8 “Copii și tineri în situații de risc”** și contribuie la realizarea obiectivului specific al programului, care vizează **creșterea gradului de incluziune socială a copiilor și tinerilor din România**.

Proiectele vor promova **educația incluzivă**, înțelegând ca “proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități”².

Proiectele vor contribui la asigurarea accesului copiilor și tinerilor în situații de risc la o **educație de calitate, echitabilă și incluzivă**, în raport cu nevoile fiecăruia. Potrivit Recomandării CM/Rec(2012)13 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei³, “educația de calitate” este definită ca fiind aceea care îndeplinește următoarele condiții:

- a. oferă acces la învățare tuturor elevilor și studenților, în special acelor din grupuri vulnerabile sau dezavantajate, într-un mod adaptat nevoilor particulare ale fiecăruia, după caz;
- b. furnizează un mediu de învățare sigur și non-violent, în care drepturile tuturor sunt respectate;
- c. dezvoltă personalitatea, talentele și abilitățile mentale și fizice ale fiecărui elev și student, până la nivelul maxim al potențialului acestora și îi încurajează să finalizeze programele educaționale în care se înscriu;
- d. promovează democrația, respectarea drepturilor omului și justiția socială, într-un mediu de învățare care recunoaște nevoile de învățare și sociale ale fiecăruia;
- e. dă posibilitatea elevilor și studenților să își dezvolte competențe adecvate, încrederea în sine și gândirea critică pentru a deveni cetățeni responsabili și a-și îmbunătăți șansele de angajare pe piața muncii;
- f. transmite elevilor și studenților valori culturale universale și locale, înzestrându-i în același timp cu capacitatea de a lua propriile decizii;
- g. certifică rezultatele învățării formale și non-formale într-un mod transparent, pe baza unei evaluări corecte, dând posibilitatea recunoașterii cunoștințelor și competențelor dobândite în vederea continuării studiilor, angajării pe piața muncii sau în alte scopuri;
- h. se bazează pe cadre didactice calificate, care sunt dedicate dezvoltării profesionale continue;
- i. nu este afectată de corupție.

---

² Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial, UNICEF-MEN, București, 1999; HG nr. 1251/2005; Ordin nr. 5573/2016 al MENCS

³ Disponibilă la adresa: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c94fb

2.1 Rezultate așteptate

Proiectele finanțate în cadrul acestui apel vor contribui la obținerea următoarelor rezultate ale Programului⁴:

Nr	Rezultate așteptate	Indicator	Unitate de măsură	Sursă de verificare	Valoare țintă la nivel de program	Valoare țintă la nivel de apel
Outcome 2	<i>Incluziunea socială crescută a copiilor și tinerilor</i>	Număr de copii sau tineri cu cerințe educaționale speciale (CES) care au primit servicii de suport (<i>date dezagregate în funcție de gen și de apartenența sau nu la etnia romă</i>)	Număr	Înregistrările PP	700	440
		Număr de copii sau tineri cu risc de părăsire timpurie a școlii care au primit servicii de suport (<i>date dezagregate în funcție de gen și de apartenența sau nu la etnia romă</i>)	Număr	Înregistrările PP	7.000	4400
		Număr de copii sau tineri care și-au îmbunătățit participarea școlară cu minim 10% (<i>date dezagregate în funcție de gen și de apartenența sau nu la etnia romă</i>)	Număr	Documente școlare	2.800	1800
		Rata de tranziție în învățământul secundar inferior (ISCED 2) în școlile sprijinite	Procent	Documente școlare Înregistrările PP	(+1%)	(+1%)
		Rata de tranziție în învățământul secundar superior (clasa a IX-a) (ISCED 3) în școlile sprijinite	Procent	Documente școlare Înregistrările PP	(+1%)	(+1%)

⁴ Proiectul predefinit "Integrare socială și educațională sustenabilă prin sport", ce va fi implementat de Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București, în parteneriat cu Norwegian School of Sport Sciences (NIH), va contribui, de asemenea, la atingerea acestor rezultate așteptate.

Nr	Rezultate așteptate	Indicator	Unitate de măsură	Sursă de verificare	Valoare țintă la nivel de program	Valoare țintă la nivel de apel
Output 2.1	Servicii de suport furnizate copiilor sau tinerilor în situații de risc	Număr de județe în care au fost furnizate servicii educaționale sau sociale copiilor sau tinerilor cu CES	Număr	Înregistrările PP	10	10
		Număr de județe în care au fost furnizate servicii de suport copiilor sau tinerilor cu risc de părăsire timpurie a școlii	Număr	Înregistrările PP	30	30
Output 2.2	Cadre didactice formate/ instruite în vederea furnizării de servicii educaționale copiilor și tinerilor în situații de risc (output)	Număr de cadre didactice formate/ instruite în ceea ce privește lucrul cu copii și tineri cu risc de părăsire timpurie a școlii <i>(date dezagregate în funcție de gen și de apartenența sau nu la etnia romă)</i>	Număr	Lista participanților la programele de formare/ instruire	1.400	860
		Număr de cadre didactice formate/ instruite în ceea ce privește lucrul cu copii și tineri cu CES (date dezagregate în funcție de gen și de apartenența sau nu la etnia romă)	Număr	Lista participanți-lor la programele de formare/ instruire	460	400
Output 2.3	Sprijin furnizat părinților copiilor sau tinerilor în situații de risc (output)	Număr de părinți ai unor copii sau tineri cu risc de părăsire timpurie a școlii care au primit sprijin	Număr	Înregistrările PP	2.000	1.460
		Număr de părinți ai unor copii sau tineri cu CES care au primit sprijin	Număr	Înregistrările PP	400	140

Metodologia de măsurare a indicatorilor de rezultat (outcome și outputs) la nivel de Program este prezentată în Ghidul aplicantului.

Apelul sprijină proiecte mari, dezvoltate la nivel **regional** (cel puțin două județe din aceeași regiune de dezvoltare), **multiregional** (cel puțin două județe din regiuni de dezvoltare diferite) sau **național**, care se adresează unui număr ridicat de beneficiari. Măsurile și acțiunile propuse trebuie să fie adaptate condițiilor specifice din aria de implementare, să aibă în vedere prevederile documentelor strategice europene și naționale, relevante pentru domeniul educației incluzive și să fie dezvoltate într-o manieră participativă și integrată, cu scopul de a produce rezultate concrete la nivelul

beneficiarilor finali, atât pe durata de derulare a proiectului, cât și pe termen mediu și lung (în funcție de dimensiunea și complexitatea proiectului).

Proiectele vor respecta **principiul non-segregării**, în sensul că finanțarea nerambursabilă nu va putea fi folosită pentru crearea de servicii noi, segregate, sau pentru dezvoltarea/întreținerea celor deja segregate, în sensul separării/izolării grupului țintă vulnerabil de restul comunității, cu excepția situațiilor în care propunerea de proiect demonstrează că măsurile de desegregare nu sunt posibile din motive obiective, iar activitățile propuse, de îmbunătățire a serviciilor de educație, sunt însoțite de măsuri care vor conduce la crearea sau întărirea relației între grupul vulnerabil și restul comunității.

Mai mult, prezentul apel încurajează proiectele care promovează **principiul desegregării**, în sensul măsurilor care conduc la integrarea copiilor și tinerilor proveniți din medii vulnerabile în restul comunității. Aceste proiecte vor primi punctaj specific în evaluare.

Având în vedere fondurile semnificative care vor fi alocate unui proiect, propunerile care vor fi depuse/ finanțate în cadrul acestui apel și care se adresează grupului țintă principal "copii și tineri în situații de risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii" **va trebui să contribuie la creșterea cu cel puțin 1% a cel puțin unuia din următorii indicatori de program:**

- **Rata de tranziție în învățământul secundar inferior (ISCED 2) în școlile sprijinite⁵;**
- **Rata de tranziție în învățământul secundar superior (clasa a IX-a) (ISCED 3) în școlile sprijinite⁶.**

Proiectele implementate în comunități din mediul rural, cu cel puțin 75% din membrii grupului/grupurilor țintă principale locuind în mediul rural, vor primi punctaj specific în evaluare.

Contribuția fiecărui proiect la atingerea celorlalte rezultate așteptate trebuie să fie proporțională cu suma solicitată, costul mediu pe beneficiar din grupurile țintă principale fiind estimat la 1.770 Euro⁷.

Numărul minim de beneficiari din grupurile țintă principale este de **285 persoane/proiect**.

În determinarea numărului de beneficiari ai proiectului, PP trebuie să aibă în vedere faptul că proiectul trebuie să aibă un raport satisfăcător între rezultatele preconizate și costurile estimate, acest raport luându-se în calcul la evaluarea proiectului. De aceea, se recomandă ca PP să țină cont de numărul și complexitatea intervențiilor, de tipul/complexitatea și durata intervenției pentru același beneficiar, de impactul preconizat al intervențiilor, în corelație cu bugetul solicitat și cu contribuția la rezultatele așteptate ale programului.

2.2 Alocarea financiară

În total, suma alocată acestui apel este de **8.581.978 Euro**, provenită din Granturile Norvegiene 2014-2021 (85%) și cofinanțare publică (15%).

Valoarea minimă a grantului care poate fi solicitat pentru implementarea unui proiect este de **500.000 Euro**, iar cea maximă este de **1.500.000 Euro**.

---

⁵ Rata de tranziție în învățământul secundar inferior (ISCED 2) în școlile sprijinite este definită ca numărul absolvenților clasei a IV-a din școlile incluse în Program, în anul școlar t, cuprinși în clasa a V-a, în anul școlar t+1, exprimat ca procent din numărul elevilor cuprinși în clasa a IV-a în școlile incluse în Program, în anul școlar t.

⁶ Rata de tranziție în învățământul secundar superior (clasa a IX-a) (ISCED 3) în școlile sprijinite este definită ca numărul absolvenților clasei a VIII-a din școlile incluse în Program în anul școlar t cuprinși în primul an de studii al învățământului secundar superior/ clasa a IX-a (liceu și învățământ profesional), în anul școlar t+1, exprimat ca procent din numărul elevilor cuprinși în clasa a VIII-a în școlile incluse în Program în anul școlar t.

⁷ Având în vedere numărul estimat de beneficiari din grupurile țintă principale la nivelul prezentului apel (4.840) și costurile alocate apelului (8.581.978 euro), rezultă un cost mediu pe beneficiar de ~1.170 Euro. Prin urmare, un proiect de 500.000 de euro va avea un număr minim de 285 de beneficiari din grupurile țintă principale.

2.3 Rata grantului și contribuția privată

Rata grantului va fi în mod normal 100% din cheltuielile eligibile ale proiectului, cu excepția cazului în care PP este o organizație neguvernamentală⁸ (ONG), când rata va fi de maximum 90% din cheltuielile eligibile ale proiectului (minimum 10% fiind asigurat de PP și / sau de parteneri, în conformitate cu Acordul de parteneriat încheiat).

În conformitate cu Articolul 6.4.5 din Regulamentul privind implementarea Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021 (Regulament), pentru proiectele implementate de ONG-uri, este posibilă **contribuția în natură** sub formă de muncă voluntară. Această contribuție nu poate depăși 50% din co-finanțarea pe care trebuie să o asigure PP și/sau partenerii (*pentru detalii suplimentare cu privire la baza de calcul a prețurilor unitare pentru munca voluntară se va consulta Ghidul aplicantului*). Restul contribuției este în bani.

2.4 Durata proiectului și perioada de implementare

În stabilirea duratei proiectului, PP va ține cont de limitele stabilite în cadrul programului (*durata minimă și/sau maximă a unui proiect, data maximă de finalizare a implementării proiectelor*), de aplicarea procedurilor de achiziții, de specificul sistemului de raportare și plată, dar și de aspectele individuale ale proiectului (*tipuri de activități și impact așteptat asupra grupurilor țintă, tipuri și nivel de costuri estimate*).

Data așteptată de finalizare a implementării proiectelor finanțate din program este **31 aug. 2022**, iar durata așteptată a unui proiect este între 18 și 36 luni.

2.5 Promotori de proiecte eligibili

În concordanță cu prevederile Acordului de Program, în cadrul apelului de proiecte "Educație incluzivă pentru copii și tineri în situații de risc", promotorii de proiect eligibili sunt persoane juridice legal constituite în România, potrivit legislației românești aplicabile, respectiv:

1. **entități publice** (*de ex., autorități publice de la nivel central și local, inclusiv agenții, structuri/alte organisme aflate în subordinea/coordonarea acestora și alte organisme publice cu atribuții în domeniul proiectului, instituții de învățământ*)
2. **organizații neguvernamentale**⁹ (ONG).

PP eligibili pot depune o singură cerere de finanțare la acest apel de proiecte, în această calitate. La nivelul întregului program, același PP poate primi finanțare pentru maximum două proiecte¹⁰.

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să primească un grant:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau reglementările naționale în vigoare;*
- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*

---

⁸ Conform art. 1.6.1 (n) din Regulamentul aplicabil, o organizație neguvernamentală este o entitate juridică, voluntară, non-profit, cu scop necomercial, independentă de administrația locală, regională și centrală, entități publice, partide politice și organizații comerciale. Instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate ONG-uri.

⁹ În accepțiunea prezentului apel, un ONG este o entitate înființată ca persoană juridică în România, care îndeplinește condițiile din definiția menționată anterior.

¹⁰ Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare" a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul

- *nu și-au îndeplinit obligațiile referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în acest sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțării nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informațiile solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

2.6 Parteneri eligibili

Programul își propune să sprijine inițiativele de consolidare a cooperării la diferite niveluri între entitățile publice și societatea civilă, între entități din România și Norvegia. În acest sens, proiectele derulate în parteneriat cu entități din România și/sau Norvegia sunt încurajate și vor primi punctaj specific în evaluare.

Partenerii (din România sau Norvegia) se vor implica activ și vor contribui efectiv la implementarea proiectului, împărtășind același obiectiv cu PP. În acest sens, este necesar ca partenerii să aibă capacitatea de a acționa în domeniul proiectului, potrivit rolului asumat și în conformitate cu responsabilitățile legale sau statutul lor.

În cadrul acestui apel, sunt eligibile ca parteneri entități cu personalitate juridică, publice sau private, după cum urmează:

- a. din România: entități publice, asociații ale autorităților locale¹¹ și organizații neguvernamentale înființate ca persoane juridice în România, inclusiv grupuri de acțiune locală (GAL)
- b. din Norvegia: orice entitate publică sau privată, cu caracter comercial sau ne-comercial, precum și organizații neguvernamentale înființate ca persoane juridice în Norvegia.

În cazul partenerilor din România, aceeași entitate poate fi partener de proiect în maxim două proiecte depuse în cadrul prezentului apel (cu excepția cazului în care a depus un proiect și în calitate de PP, caz în care poate fi partener într-un singur alt proiect) și în cel mult trei proiecte depuse în cadrul Programului¹² (în aceste situații, va dovedi că are capacitatea necesară de a duce la bun sfârșit sarcinile asumate în cadrul fiecărui proiect, cu resursele disponibile).

Persoanele juridice aflate în una din următoarele situații nu au dreptul să dețină calitatea de parteneri în proiect:

- *sunt în faliment, sunt intrate în administrarea unei autorități judiciare sau în curs de lichidare, și-au suspendat activitățile, sunt subiect al procedurilor vizând aceste aspecte sau sunt într-o situație similară ca urmare a aplicării unei proceduri similare prevăzute în legislația sau reglementările naționale în vigoare;*

¹¹ În accepțiunea prezentului apel, asociațiile autorităților locale îndeplinesc aceleași condiții ca ONG-urile definite anterior, cu excepția faptului că nu sunt independente de autoritățile locale, regionale sau centrale.

¹² Proiectele depuse în cadrul schemei de granturi mici "Acces la finanțare" a Programului nu sunt luate în considerare la acest calcul.

- *sunt vinovate de grave erori profesionale dovedite prin orice mijloace pe care OP le poate justifica;*
- *nu și-au îndeplinit obligațiile referitoare la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau la plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile legale din țara în care sunt înregistrați;*
- *au făcut obiectul unei hotărâri definitive res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea într-o organizație criminală sau orice altă activitate ilegală în detrimentul intereselor financiare, fără să existe dovezi că s-au luat în ultimii ani măsuri de corecție în acest sens;*
- *au fost declarate a fi într-o situație gravă de nerespectare a obligațiilor contractuale privind procedurile de achiziție sau procedurile de acordare a finanțărilor;*
- *sunt subiect al unui conflict de interese cu organizații sau persoane direct sau indirect implicate în procedura de acordare a finanțării nerambursabile, indiferent de momentul la care OP constată acest lucru;*
- *sunt vinovate de distorsionări grave în procesul de transmitere a informațiilor solicitate de OP sau nu reușesc să furnizeze informațiile solicitate de acesta, indiferent de momentul la care survine această situație.*

Selecția partenerilor

Crearea și implementarea relației dintre PP și partenerii de proiect va respecta legislația națională aplicabilă și a UE privind achizițiile publice, articolul 8.15 din Regulament, precum și prevederile cap. V, art. 14 din OUG nr. 34/2017.

Articolul 14 din OUG nr. 34/2017 prevede că entitățile publice din România care acționează ca PP să aplice o procedură transparentă și nediscriminatorie de selecție a partenerului atunci când selectează o organizație neguvernamentală din România în calitate de partener de proiect.

Metodologia de selecție trebuie elaborată de PP și aprobată de reprezentantul legal al PP. PP este în întregime responsabil de procesul de selecție a partenerului și va trebui să declare în scris OP faptul că a respectat prevederile legale aplicabile.

Acordul de parteneriat

PP va semna un *Acord de parteneriat* cu partenerii de proiect (modelul recomandat este furnizat în Ghidul aplicantului). Acordul de parteneriat trebuie să stabilească în mod clar rolurile, responsabilitățile și bugetul părților, organismele de coordonare, aranjamentele financiare între parteneri (vezi art. 7.7 din Regulament). Acordul de parteneriat va fi depus în draft ca anexă la cererea de finanțare și va fi definitivat și semnat de partenerii înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului. Pentru partenerii din Norvegia, la depunerea aplicației este necesară și o scrisoare de intenție (vezi modelul recomandat furnizat de OP în Ghidul aplicantului).

Acord de colaborare

În cazul în care în proiect vor fi implicate și alte entități care nu au statut de parteneri și nu dețin un buget din grantul proiectului, dar care sprijină derularea proiectului și vor fi implicați în implementare (spre exemplu, școli, autorități ale administrației publice locale sau centrale, servicii publice deconcentrate), OP recomandă încheierea unui *Acord de colaborare*, fie înainte de depunerea aplicației (pentru a fi anexată cererii de finanțare), fie pe parcursul derulării proiectului, după identificarea acestora. Cu toate acestea, în cazul proiectelor care se adresează grupului țintă principal “copii și tineri în situații de risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii”, este obligatorie depunerea, odată cu cererea de finanțare, a Acordurilor de colaborare cu școlile țintă care nu dețin calitatea de parteneri în proiect.

Fonduri pentru relații bilaterale

În perioada de pregătire a propunerilor de proiect, OP poate oferi entităților din România și Norvegia eligibile în cadrul acestui apel, prin intermediul unui apel de propuneri de inițiative bilaterale, fonduri pentru organizarea de activități bilaterale cu scopul facilitării unor relații de parteneriat, respectiv pregătirii și/sau încheierii unui acord de parteneriat de proiect și elaborării efective, în comun, a cererii de finanțare/ proiectului. Activitățile bilaterale pot fi organizate în Norvegia sau în România. Suma maximă ce poate fi solicitată de un aplicant, pentru o inițiativă bilaterală, este de 5.000 de euro. Mai multe detalii privind modul de accesare a acestor fonduri se găsesc pe site-ul OP, la adresa: <http://frds.ro/index.php?id=126> (www.frds.ro/Programul Dezvoltare locala/Relatii Bilaterale).

2.7 Eligibilitatea grupului țintă și a beneficiarilor

Proiectele depuse în cadrul acestui apel se vor adresa în mod obligatoriu nevoilor cel puțin unuia dintre următoarele **grupuri țintă principale**:

- copii și tineri în situații de risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii, cu vârste între 3 și 24 ani¹³;
- copii și tineri cu cerințe educaționale speciale, cu vârste între 3 și 24 ani¹⁴.

De asemenea, pot beneficia de activitățile proiectului **grupuri țintă secundare**:

- părinți/tutori și membri ai familiilor copiilor și tinerilor din grupurile țintă principale;
- personal din educație (personal didactic, personal didactic auxiliar, cadre manageriale și personal administrativ, consilieri școlari ș.a), care lucrează cu copiii și tinerii din grupurile țintă principale;
- profesioniști/voluntari din sfera serviciilor sociale, care furnizează servicii copiilor și tinerilor din grupurile țintă principale.

Cu scopul promovării educației incluzive, incluziunii sociale și creșterii impactului măsurilor de sprijin adresate copiilor și tinerilor din grupurile țintă principale, pot beneficia de activități specifice ale proiectului și persoane din alte grupuri țintă secundare, de la caz la caz:

- copii cu vârste între 3-15 ani și tineri cu vârste între 15-24 ani care nu se găsesc în situațiile de risc sus-menționate, dar care interacționează cu copiii și tinerii din grupul țintă principal (învăță în aceeași unitate de învățământ, frecventează același tip de serviciu, locuiesc în aceeași comunitate);
- părinți ai copiilor și tinerilor care nu se găsesc în situațiile de risc sus-menționate, dar care interacționează cu copiii și tinerii din grupul țintă principal;
- alți membri ai comunității.

PP va specifica în cererea de finanțare criteriile și procesul de selecție a persoanelor din grupurile țintă, ținând cont de principiul egalității de șanse. Proiectele care se adresează nevoilor ambelor grupuri țintă principale, precum și proiectele care se adresează nevoilor grupurilor țintă secundare, vor primi punctaj specific în evaluare.

Copiii și tinerii în situații de risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii, din grupul țintă principal,

¹³ Vârsta maximă până la care copiii și tinerii pot face parte din grupul țintă al proiectului.

¹⁴ În cazul tinerilor cu CES nedepasabili, școlarizați la domiciliu pe durata învățământului obligatoriu, potrivit Ordinului nr. 5573/2011 al MECTS privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat, vârsta maximă de eligibilitate pentru serviciile proiectului este de până la 30 de ani

se pot regăsi în una din următoarele situații de vulnerabilitate, cu titlu indicativ:

- copii de vârstă preșcolară, care nu au fost înscriși la grădiniță sau care au nevoie de sprijin pentru a fi menținuți în sistemul educațional;
- copii și tineri de vârstă școlară, din învățământul primar, secundar inferior și secundar superior, inclusiv din învățământul profesional, care prezintă risc de abandon școlar, respectiv copii și tineri care au părăsit prematur sistemul educațional;
- copii și tineri din familii cu statut socio-economic scăzut (sărace), mai ales din zonele rurale;
- copii și tineri de etnie romă;
- copii care au unul sau ambii părinți aflați la muncă în străinătate sau copii remigrați, care au nevoie de sprijin pentru reintegrare școlară și socială după ce s-au întors din străinătate;
- copii din familii dezorganizate sau monoparentale;
- copii din instituții de protecție a copilului sau care beneficiază de o altă măsură de protecție;
- copii ai migranților/refugiaților în România.

Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale din grupul țintă principal se pot regăsi în una din următoarele situații de vulnerabilitate, cu titlu indicativ:

- copii și tineri cu CES și/sau dizabilități neșcolarizați;
- copii și tineri încadrați în grad de handicap și orientați școlar/profesional de către Comisiile de orientare școlară și profesională (COSP) din cadrul centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională (CJRAE/CMBRAE), aceștia fiind copii care au simultan dizabilități și CES;
- copii și tineri încadrați în grad de handicap și neorientați școlar/profesional de către COSP, aceștia fiind copii care au simultan dizabilități și CES și pentru care părinții/reprezentantul legal nu solicită orientare școlară, precum și copii și tineri cu handicap grav, în relație cu care măsurile educaționale sunt îndreptate, în principal, către dezvoltarea pe deplin a potențialului uman, a abilităților mentale și fizice ale acestora, a personalității, talentelor și creativității;
- copii și tineri neîncadrați în grad de handicap și orientați școlar/profesional de către COSP, aceștia fiind fie copii care au simultan dizabilități și CES, dar pentru care părinții nu solicită/refuză încadrarea în grad de handicap, fie copii doar cu CES;
- copii neîncadrați în grad de handicap și neorientați școlar sau profesional de către COSP, aceștia fiind copii care au simultan dizabilități și CES, pentru care părinții/reprezentantul legal nu solicită orientare școlară și nici încadrare în grad de handicap;
- alți copii și tineri cu risc în dezvoltarea competențelor personale, cu dificultăți de învățare, de dezvoltare sau de adaptare școlară, care se găsesc la un moment dat în situație de eșec școlar sau în risc de abandon școlar, identificați ca atare de personalul de specialitate (cadre didactice, consilieri școlari, profesori logopezi ș.a), dar care încă nu sunt recunoscuți cu CES și/sau dizabilități, nebeneficiind încă de sprijin de specialitate;
- copii și tineri capabili de performanță înaltă (supradotați), care demonstrează achiziții și/sau abilități potențiale (ex., capacitate intelectuală generală, aptitudine academică specifică, gândire creativă sau productivă, capacitate de lider, arte vizuale și reprezentative, capacitate psihomotorie), care nu beneficiază de un mediu socio-familial-cultural favorizant, care au nevoi particulare de informare, socializare, integrare în colectivități, de exprimare a potențialului, au nevoie de alternative educaționale care să se potrivească stilului lor de învățare, modului de interacționare cu semenii, caracteristicilor de personalitate (curriculum diferențiat/ specializat, trasee de instruire individualizate cadre didactice pregătite, programe de mentoring și tutoring;

educație în centre de instruire diferențiată).

Din punctul de vedere al participării în sistemul educațional, copiii și tinerii în situații de risc se pot regăsi în una din următoarele situații: integrați în învățământul de masă, școlarizați în învățământul special, inclusiv în învățământul profesional special; școlarizați în contexte atipice (la domiciliu, în spitale ș.a) sau neșcolarizați.

2.8 Activități eligibile

Activitățile proiectului vor contribui la atingerea indicatorilor de program și a indicatorilor specifici de proiect, potrivit unei metodologii ce va fi descrisă în cererea de finanțare.

Proiectele vor include **în mod obligatoriu** activități din cel puțin una din primele două categorii menționate mai jos (măsuri de sprijin pentru combaterea și prevenirea abandonului școlar/părăsirii timpurii a școlii, măsuri de sprijin pentru copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități), în funcție de grupul/grupurile țintă principal(e) cărora se adresează, alături de **activități complementare**, din celelalte categorii, justificate în raport cu nevoile grupurilor țintă principale și secundare.

Proiectele pot propune și alte tipuri de activități, cu condiția de a fi justificate în raport cu nevoile grupurilor țintă și de a contribui la îndeplinirea indicatorilor proiectului.

Măsuri de sprijin pentru **combaterea și prevenirea abandonului școlar/părăsirii timpurii a școlii și îmbunătățirea retenției în sistemul educațional**, din categoria măsurilor de prevenire, intervenție și compensare, centrate pe școală, ca motor al unei educații de calitate, echitabile și incluzive:

- activități de **identificare și monitorizare** a copiilor și tinerilor cu risc de abandon școlar/părăsire timpurie a școlii, respectiv a celor care au părăsit prematur școala, potrivit unor metodologii specifice, recunoscute în domeniu sau elaborate de partenerii în proiect;
- **servicii de sprijin educațional** pentru stimularea participării și prevenirea abandonului/părăsirii timpurii a școlii în învățământul preșcolar, primar și secundar, atât în perioada programului școlar, cât și în afara acestuia, precum și pentru reintegrare școlară, cum ar fi: mediere școlară, consiliere și orientare școlară și vocațională; activități pentru dezvoltarea abilităților socio-emoționale, inclusiv prin promovarea modelelor de succes și a stimei de sine; alfabetizare, activități remediale, activități tip “școală după școală”; activități tip “a doua șansă” ș.a.;
- **activități inovative de educație non-formală și de petrecere a timpului liber**, de tipul: prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii prin sport; activități creative; educație anti-discriminare, educație pentru cetățenie activă, educație pentru sănătate, igienă și nutriție, educație pentru protecția mediului; excursii și tabere tematice etc.;
- **servicii sociale** de sprijin: consiliere socială, consiliere psihologică și suport emoțional etc.;
- **servicii medicale** de bază: cabinet medical/cabinet stomatologic școlar, activități de promovare a regulilor elementare de igienă, a creșterii accesului la pachetul minimal de servicii de sănătate pentru persoanele care nu sunt incluse în sistemul asigurărilor sociale de sănătate;
- **stimulente** pentru creșterea motivației și mobilizării copiilor și tinerilor de a participa la activitățile proiectului (premii non-financiare pentru beneficiarii care participă la anumite activități sau pentru beneficiarii cu o prezență constantă la activitățile proiectului, decontare cheltuieli de transport pentru participarea la activitățile școlare și de educație non-formală);
- furnizarea de servicii de informare și consiliere a **părinților**, programe de educație parentală, de conștientizare a rolului lor în educația copilului etc.

Măsuri de sprijin pentru **copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități**:

- activități de facilitare a identificării și remedierii unor posibile dificultăți de învățare și psihocomportamentale, în vederea acordării măsurilor necesare de sprijin;
- activități de îngrijire, asistență și abilitare/reabilitare pentru copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități: recuperare medicală, kinetoterapie, logopedie, consiliere/terapie psihologică, terapii alternative etc., ca premise pentru creșterea calității vieții și maximizarea potențialului copilului și tânărului;
- servicii educaționale de sprijin, servicii educativ-complementare, servicii sociale și de socializare pentru copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități, desfășurate în forme de învățământ de masă, în contexte atipice (la domiciliu, în spitale etc.) sau în forme de învățământ special ori în relație cu acestea (inclusiv asigurarea profesorilor de sprijin, a logopezilor și a altor tipuri de specialiști pentru furnizarea serviciilor de sprijin);
- formare de competențe în domeniul educației incluzive și problematicei CES/dizabilității, inclusiv depistarea precoce a acestora, pentru cadrele didactice implicate în diversele forme de învățământ în care se pot regăsi copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități, precum și pentru profesioniștii/voluntarii din sfera serviciilor sociale furnizate acestor copii și tineri;
- asigurarea transportului copiilor și tinerilor cu CES și/sau dizabilități la unitatea de învățământ și sediile de furnizare a serviciilor;
- informare și consiliere pentru părinții copiilor și tinerilor cu CES și/sau dizabilități;
- sprijin pentru cazarea părintelui/reprezentantului legal cu venituri insuficiente alături de copilul care necesită admitere sau internare în unități/centre de reabilitare sau centre de tip hospice, centre respiro;
- activități pentru copii și tineri capabili de performanță înaltă (supradotați): elaborarea/revizuirea traseelor curriculare; activități de selectare a copiilor și tinerilor; activități în centre de instruire diferențiată, programe de mentoring și tutoring, școli de weekend, tabere de instruire, școli de vară; programe de pregătire a specialiștilor privind metodologiile de predare specifice educației tinerilor capabili de performanță înaltă ș.a..

Activități specifice de îmbunătățire a calității, relevanței și accesibilității **învățământului profesional și tehnic**, orientate în direcția prevenirii abandonului școlar/părăsirii timpurii a școlii:

- corelarea ofertei educaționale cu nevoile pieței muncii: modernizarea programelor și curriculelor, elaborarea de materiale auxiliare de formare, formarea continuă adecvată a personalului didactic etc.;
- furnizarea de servicii complementare procesului educațional: informare, consiliere și orientare vocațională; activități de educație non-formală pentru dezvoltarea competențelor de bază, precum comunicare și asertivitate, lucru în echipă, a învăța să înveți, rezolvare de probleme, capacitate de a face față stresului, încredere în sine etc.;
- activități care să faciliteze dezvoltarea de parteneriate sustenabile ale școlilor cu mediul de afaceri, inclusiv pentru organizarea de forme de învățământ dual, în vederea creșterii relevanței procesului de învățământ (inclusiv de formare a managerilor de unități de învățământ profesional și tehnic).

Activități de **îmbunătățire a infrastructurii educaționale și/sau sociale**, justificate în raport cu nevoile din aria de implementare a proiectului și cu măsurile de sprijin adresate grupurilor țintă principale:

- asigurarea sau îmbunătățirea condițiilor de bază pentru furnizarea serviciilor educaționale și/sau sociale prevăzute de proiect: **construcția, reabilitarea, extinderea, modernizarea** de spații educaționale/sociale: spații pentru prevenirea abandonului școlar/ părăsirii timpurii a școlii prin sport; ateliere practice din unitățile de învățământ profesional și tehnic; spații cazare și servirea mesei de către elevi în campusurile școlare; asigurare utilități, condiții sanitare și de încălzire a spațiilor etc. În situații solid justificate,

- este eligibilă și achiziția de clădiri și terenuri cu destinația de mai sus;
- **dotare** cu mobilier, echipamente, mijloace, aparatură și materiale didactice, mijloace de transport pentru facilitarea participării copiilor și tinerilor la activitățile proiectului;
  - măsuri de sprijin pentru **prevenirea și combaterea barierelor de mediu**: accesibilizarea mediului fizic, informațional și de comunicare din unitățile de învățământ sau sediile de furnizare a serviciilor proiectului pentru grupurile țintă;
  - dotare cu **tehnologii și dispozitive asistive** hardware (dispozitive Braille, dispozitive de utilizare a calculatorului de către persoanele cu mobilitate redusă etc.), software (recunoaștere vocală, aplicații de accesibilizare pagini web etc.) și alte echipamente pentru facilitarea procesului educațional al copiilor și tinerilor cu CES și/sau dizabilități și de consolidare a autonomiei și bunăstării personale a acestora.

Sprijin material direcționat către îmbunătățirea participării și performanței școlare, a sănătății și nutriției copiilor și tinerilor: rechizite, îmbrăcăminte și încălțăminte, analize medicale, vitamine, produse de igienă personală, hrană etc. Asigurarea unei mese pe zi copiilor și tinerilor va respecta cel puțin prevederile legislative minime în vigoare privind aportul caloric și beneficiile pentru sănătate.

Promotorii vor descrie în proiect metodologia de acordare a sprijinului material (criterii selecție, condiții de menținere a sprijinului etc.) și vor condiționa, în implementare, furnizarea acestuia de indicatori de participare și performanță școlară.

Activități de **dezvoltare a resurselor umane** din unitățile de învățământ și din sfera serviciilor sociale, vizând creșterea competențelor profesionale și a colaborării intersectoriale educație-social, în scopul reducerii/prevenirii abandonului școlar/părăsirii timpurii a școlii și/sau promovării educației incluzive:

- **activități de formare de competențe**, de tip cursuri de formare, care să contribuie la reducerea/prevenirea părăsirii timpurii a școlii și/sau promovarea educației incluzive: dezvoltare de curricule de recuperare educațională și educație incluzivă, de metode inovative de predare și materiale noi de învățare, care să țină cont de nevoile particulare ale copiilor și tinerilor din grupul țintă și care să promoveze principiul participării copilului; cursuri de formare privind dezvoltarea abilităților de comunicare cu copiii și tinerii și/sau de dezvoltare a abilităților socio-emoționale ale copiilor și tinerilor, pentru monitorizarea riscului de abandon școlar/părăsire timpurie a școlii, identificarea și semnalarea autorităților competente a unor probleme extra-școlare derivate din mediul familial al copiilor (violență domestică, neglijare, abuz, exploatare prin muncă etc), cu impact negativ asupra participării și performanței școlare, implicarea comunității în viața școlii, educație parentală ș.a;
- crearea/dezvoltarea de **rețele de sprijin profesional**, de tipul rețelelor de suport, activităților de mentorat, organizarea de schimburi de experiență și alte modalități de schimb de bune practici pentru personalul din educație și din sfera serviciilor sociale;
- activități de **formare a cadrelor manageriale** din unitățile de învățământ din zonele defavorizate sau din învățământul special/special integrat, în vederea implementării și asigurării sustenabilității măsurilor de prevenire a părăsirii timpurii a școlii și de promovare a educației incluzive (revizuirea planurilor de dezvoltare instituțională/planurilor operaționale în vederea îmbunătățirii calității educației și includerii unor măsuri de educație incluzivă, implementarea acestor măsuri ș.a.).

Activitățile din această categorie sunt eligibile **numai dacă includ atât activități teoretice, cât și activități practice**, care vor fi monitorizate de către formatori sau mentori pe parcursul derulării acestora și a căror contribuție la atingerea indicatorilor proiectului este demonstrată.

Proiectele care includ pachetul de activități de dezvoltare a resurselor umane vor primi punctaj suplimentar în faza de evaluare.

Acțiuni și campanii de informare și conștientizare pe teme legate de promovarea educației incluzive:

- **combaterea și prevenirea discriminării** pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, dizabilitate, limbă, religie, apartenență la o categorie defavorizată, precum și pe orice alt criteriu, **combaterea violenței** în școli, inclusiv a celei de limbaj;
- campanii de informare și conștientizare privind **nevoia de educație** (va fi încurajată implicarea familiei și a comunității);
- măsuri de sprijin pentru **combaterea barierelor de atitudine** în ce privește integrarea școlară și socială a copiilor și tinerilor cu CES și/sau dizabilități: informarea/formarea elevilor din unitatea de învățământ și a părinților acestora cu privire la educația incluzivă, în vederea creșterii capacității de înțelegere și acceptare a elevilor care învață în ritmuri diferite; informarea/formarea personalului didactic, personalului didactic auxiliar, cadrelor manageriale din unitatea de învățământ și personalului furnizorilor de servicii cu privire la asigurarea unui mediu incluziv;
- acțiuni sau campanii de informare și conștientizare privind acceptarea diversității, incluziunea socială a copiilor și tinerilor cu CES și/sau dizabilități, promovarea solidarității sociale, desfășurate la nivelul comunității;

Studii, analize, strategii, planuri de acțiune etc. pentru fundamentarea și/sau evaluarea impactului măsurilor de combatere și prevenire a abandonului școlar/părăsirii timpurii a școlii și/sau de promovare a educației incluzive.

Activități de transfer de bune practici cu entități din Norvegia, în oricare din ariile de intervenție de mai sus.

În funcție de specificul lor, toate serviciile furnizate în cadrul proiectului vor respecta legislația în vigoare privind acreditarea/licențierea/autorizarea furnizorului și/sau a serviciului, responsabilitate care revine entității care le furnizează. Îndeplinirea acestui criteriu constituie, în timpul implementării, condiție pentru eligibilitatea costurilor acoperite prin proiect.

Este recomandată dezvoltarea de către parteneri a propunerilor de proiect prin consultare cu potențialii beneficiari și factori de interes din domeniul proiectului, aspect care va fi prezentat în cererea de finanțare.

În activitățile și metodologiile de lucru, proiectele vor fructifica potențialele sinergii cu alte Programe finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021, în particular cu Programul “Provocări în sănătatea publică la nivel european” (Operator de Program – Ministerul Sănătății) și cu Programul “Active Citizens Fund” (Administrator de Fond – Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile).

În vederea evitării dublei finanțări, nu sunt eligibile în cadrul prezentului apel de proiecte activități care constituie obligație de asigurare de către PP/parteneri a sustenabilității proiectelor anterior finanțate prin Programul RO10 “Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”, finanțat din Granturile SEE 2009-2014.

2.9 Costuri eligibile

Ca o regulă generală de implementare, costurile sunt eligibile dacă au fost efectuate de la data de începere a proiectului (data semnării contractului de finanțare a proiectului) și până la data închiderii acestuia (definită în contractul de finanțare, cu modificările și completările ulterioare, după caz). La data încheierii proiectului, toate activitățile proiectului se vor fi încheiate și toate cheltuielile se vor fi efectuat/angajat. Alte informații privind eligibilitatea generală a costurilor pot fi regăsite în Regulamentul privind implementarea Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021 (capitolul 8) și în Ghidul aplicantului.

Aceleași reguli privind eligibilitatea costurilor se aplică atât în cazul PP, cât și în cazul partenerului. Toate costurile neeligibile vor fi suportate de către PP și/sau partenerii acestuia, după caz.

Bugetul proiectului va fi exprimat în LEI (cu menționarea cursului InforEuro de la data întocmirii bugetului) și va cuprinde exclusiv costuri eligibile (costuri directe, costuri indirecte și costuri neprevăzute).

Principalele categorii de costuri eligibile sunt:

Costuri directe

- Costuri cu personalul alocat proiectului, inclusiv salariile și cheltuielile cu asigurările sociale și alte costuri statutare incluse în remunerație, cu condiția ca aceasta să corespundă politicii uzuale a PP și partenerului de proiect cu privire la remunerații; Costurile cu salariile personalului din administrațiile naționale sunt eligibile în măsura în care acestea sunt legate de costul activităților pe care autoritatea publică relevantă nu le-ar fi suportat dacă proiectul respectiv nu ar fi fost executat;
- Cheltuieli cu transportul și indemnizația de deplasare pentru personalul care participă la proiect; Ținând cont de principiul proporționalității, costurile de deplasare, inclusiv indemnizația de deplasare, pot fi calculate ca sumă forfetară, pe baza unor reguli definite, aprobate de OP;
- Costul echipamentelor noi sau second-hand. În cazul în care OP stabilește că echipamentul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului, întregul preț de achiziție al acestui echipament poate fi eligibil, prin excepție de la regula prevăzută la paragraful 4 din articolul 8.2 al Regulamentului;
- Achiziția de terenuri și bunuri imobiliare conform condițiilor stabilite în articolul 8.6 din Regulament;
- Costurile consumabilelor și furniturilor, cu condiția ca acestea să fie identificabile și atribuite proiectului;
- Costurile generate de alte contracte acordate de PP în scopul executării proiectului, cu condiția ca procedura de atribuire să respecte normele aplicabile privind achizițiile publice și Regulamentul; și
- Costuri ce rezultă direct din cerințele contractului de proiect pentru fiecare proiect.

Costurile de investiții cuprind costurile cu echipamentele¹⁵, costurile legate de realizarea lucrărilor de construcții, achiziția de terenuri și clădiri. În funcție de obiectivele și complexitatea fiecărui proiect, costurile pentru investiții vor fi rezonabile și proporționale cu eficiența îndeplinirii obiectivelor (de regulă nu vor depăși 40% din valoarea totală a proiectului). Valoarea achiziției de bunuri imobiliare și terenuri nu va depăși 10% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile ale proiectului.

Se recomandă includerea în bugetul proiectului a unor costuri proporționale, necesare și corecte în raport cu obiectivele, activitățile și rezultatele planificate ale acestuia. În acest sens, pentru a susține bugetul propus al proiectului, PP va prezenta obligatoriu o justificare a costurilor estimate (detaliere pe tipuri de costuri și prețuri unitare). Modul în care a fost întocmit bugetul va face obiectul evaluării proiectului și, în situația în care vor considera necesar, evaluatorii vor putea face propuneri de revizuire a bugetului.

---

¹⁵ Echipamentele includ activele fixe (corporale și necorporale, cu o valoare individuală de achiziție mai mare de 2.500 lei și o durată de viață mai mare de un an) și obiecte de inventar de natura activelor fixe (care au o valoare de achiziție de până la 2.500 lei și o durată de viață mai lungă de un an).

Costuri indirecte¹⁶

Pentru entitățile din România, costurile indirecte ale proiectului vor fi determinate fie pe baza costurilor reale – caz în care PP și partenerii vor atașa la raport documente justificative și vor evidenția clar aceste costuri în sistemul analitic de contabilitate (art. 8.5, lit. a) din Regulament), fie pe baza calculului unei rate forfetare (art. 8.5, lit. c). Metoda de calcul a costurilor indirecte va fi stipulată în contractul de finanțare a proiectului și în Acordul de parteneriat (dacă e cazul). Entitățile din Norvegia își pot identifica costurile indirecte în acord cu una dintre metodele menționate în Regulament (art. 8.5. Cheltuieli indirecte ale proiectelor - cheltuieli generale de regie). Metoda de calcul a costurilor indirecte nu se va modifica pe parcursul implementării proiectului.

Costuri neprevăzute

Valoarea maximă a acestor costuri este de 5% din costurile eligibile directe. Costurile neprevăzute vor putea fi utilizate numai cu aprobarea prealabilă a OP, sumele disponibile fiind redistribuite la celelalte linii de buget pe măsura aprobării utilizării lor.

2.10 Costuri neeligibile

Nu sunt eligibile costuri precum:

- Dobânzi aferente creanțelor, cheltuielilor aferente administrării creanțelor și penalităților de întârziere la plată;
- Cheltuieli legate de tranzacțiile financiare și de alte costuri pur financiare, cu excepția cheltuielilor legate de conturile solicitate de CMF, Punctul Național de Contact sau legea aplicabilă și cheltuielile serviciilor financiare prevăzute în contractul de proiect;
- Provizioane pentru pierderi sau potențialele datorii viitoare;
- Pierderi de schimb valutar;
- Taxa pe valoare adăugată (TVA) recuperabilă;
- Costurile care sunt acoperite din alte surse;
- Amenzi, penalități și cheltuieli de judecată, cu excepția cazului în care litigiul este o componentă integrală și necesară în atingerea rezultatelor proiectului; și
- Cheltuieli excesive sau nechibzuite.

2.11 Durabilitatea proiectelor

PP/partenerii vor trebui să demonstreze capacitatea de a utiliza rezultatele și după încheierea finanțării și să preia costurile de susținere a serviciilor înființate/ dezvoltate prin proiect. În acest sens, PP va elabora un plan privind asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului, în funcție de specificul proiectului. PP va avea în vedere că scopul este promovarea sustenabilității proiectului și asigurarea faptului că sprijinul financiar acordat proiectului generează beneficii maxime grupului țintă și beneficiarilor finali. PP va lua în considerare, de asemenea, cerințele Regulamentului (art. 8.3.2, 8.6, 8.14).

Perioada minimă de sustenabilitate a proiectelor care implică achiziții de terenuri și/sau clădiri (inclusiv cele care presupun lucrări de reabilitare) și a proiectelor care presupun achiziția de echipamente este de cel puțin 5 ani de la data aprobării de către OP a raportului final al proiectului, perioadă în care clădirea, terenul și/sau echipamentele vor fi folosite în scopul proiectului, așa cum

---

¹⁶ Costuri care nu pot fi atribuite în mod direct pe proiect și care nu pot fi identificate de către PP și/sau partenerii proiectului ca fiind direct atribuite proiectului, dar care pot fi identificate și justificate prin sistemul contabil ca fiind angajate în legătură directă cu costurile directe eligibile atribuite proiectului.

a fost descris în contractul de finanțare. Pentru celelalte proiecte, perioada minimă de sustenabilitate este de 3 ani.

Detalii privind sustenabilitatea proiectelor și condițiile aplicabile sunt furnizate în Ghidul aplicantului.

3. Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor

În calitate de OP, FRDS este responsabil pentru colectarea propunerilor de proiecte, selecția proiectelor care trebuie finanțate și semnarea contractelor de proiect.

Toate operațiunile privind selecția și aprobarea proiectelor vor respecta principiile confidențialității și imparțialității.

Propunerile de proiecte primite în cadrul apelului vor fi analizate în raport cu anumite criterii specifice, urmând două etape: verificarea formală și evaluarea de conținut.

3.1 Verificarea formală

În **etapa de verificare formală** se verifică:

- a) Respectarea conformității administrative

Criteriile de conformitate administrativă¹⁷ se referă la:

- respectarea termenului limită anunțat;
- respectarea modalității de transmitere solicitată în apel;
- toate documentele solicitate sunt atașate și respectă cerințele de formă.

- b) Respectarea criteriilor de eligibilitate

Criteriile de eligibilitate¹⁸ se referă la:

- eligibilitatea PP;
- eligibilitatea partenerilor;
- suma solicitată se încadrează în limitele stabilite;
- durata și perioada de implementare a proiectului respectă limitele anunțate în apel (nu depășește 31 aug. 2022);
- numărul de beneficiari din grupurile țintă principale respectă limita minimă anunțată în apel;
- numărul de județe în care este implementat proiectul respectă limita minimă anunțată în apel;
- proiectele care se adresează grupului țintă principal “copii și tineri în situații de risc de abandon școlar/ părăsire timpurie a școlii” contribuie la creșterea cu cel puțin 1% a cel puțin unuia din următorii indicatori de program: rata de tranziție în învățământul secundar inferior (ISCED 2) în școlile sprijinite sau rata de tranziție în învățământul secundar superior (clasa a IX-a) (ISCED 3) în școlile sprijinite;
- proiectul include activități din cel puțin una din primele două categorii obligatorii menționate în apel, în funcție de grupul/grupurile țintă principal(e) cărora se adresează;
- activitățile proiectului respectă principiul non-segregării (potrivit Declarației privind respectarea principiului non-segregării);
- activitățile proiectului nu constituie obligație de asigurare de către PP/parteneri a sustenabilității proiectelor anterior finanțate prin Programul RO10 “Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale”, finanțat din Granturile SEE 2009-2014.

---

¹⁷ Primul criteriu este eliminativ, fără ca OP să solicite clarificări.

¹⁸ Idem.

Propunerile de proiecte trebuie să îndeplinească toate criteriile administrative și de eligibilitate pentru a trece în faza de evaluare de conținut.

În cazul în care informațiile furnizate nu sunt suficiente și destul de clare pentru a se putea lua o decizie obiectivă în legătură cu îndeplinirea sau nu a unui anumit criteriu de conformitate administrativă sau de eligibilitate, OP poate transmite PP cereri de clarificare și/sau transmiterea unor documente suplimentare. PP va răspunde în termen de maxim 5 zile de la primirea solicitării OP (orice document/clarificare sosite după acest termen neputând fi luate în considerare).

Dacă unul sau mai multe dintre criteriile de mai sus nu au fost îndeplinite, propunerea de proiect este declarată respinsă (fie ca neconformă, fie ca neeligibilă), fiind exclusă de la etapele ulterioare ale selecției. Aplicații acestor proiecte vor fi notificați, în maxim 30 de zile lucrătoare de la data limită de depunere a proiectelor, cu privire la rezultatele evaluării formale. Propunerile de proiecte și toate documentele legate de verificare/clarificări sunt păstrate la OP, iar unele date relevante înregistrate în baza de date (SMI).

Evaluarea formală este realizată de specialiștii OP.

3.2 Evaluarea de conținut

Evaluarea de conținut este realizată de experți independenți, selectați și contractați de OP. Selecția acestor experți se va face pe baza unor criterii legate de calificarea, competența și experiența în domeniul social-educational, precum și în domeniul evaluării proiectelor.

Fiecare propunere de proiect care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate este evaluată de câte doi experți independenți și imparțiali. Dacă diferența dintre notele acordate de cei doi este mai mare de 30% față de cel mai mare scor, un al treilea evaluator va fi numit de OP pentru realizarea unei evaluări independente a proiectului. În astfel de cazuri, media între notele cele mai apropiate va fi luată în considerare pentru ierarhizarea proiectelor.

Principalele criterii pe baza cărora vor fi evaluate proiectele sunt:

Nr.	Criterii de evaluare	Scor maxim
1.	Relevanța proiectului	25
1.1	Relevanța față de program <i>Proiectul este relevant față de obiectivele apelului/ ariei de program și față de documentele strategice europene și naționale în domeniu¹⁹ – max. 3 puncte</i> <i>Activitățile proiectului conduc la punerea în practică a principiului desegregării în educație – 2 puncte</i>	5
1.2	Contribuția la atingerea rezultatelor programului <i>Proiectul se adresează grupului țintă principal în mod direct și are un număr semnificativ de beneficiari din acest grup, contribuind relevant la atingerea indicatorilor cantitativi ai programului – max. 3 puncte</i> <i>Proiectul contribuie la îndeplinirea indicatorului de program “număr de copii sau tineri care și-au îmbunătățit participarea școlară cu minim 10%”, iar ținta acestui indicator este de cel puțin 40% din numărul de copii și tineri din grupul/grupurile țintă principal(e) – 2 puncte</i>	5

¹⁹ A se consulta documentele strategice și cadrul legislativ aplicabil apelului, disponibil pe site-ul OP: www.frds.ro

1.3	Necesitatea implementării proiectului <i>Propunerea explică și argumentează clar și documentat necesitatea implementării proiectului și urgența intervenției; grupul țintă principal și nevoile acestuia sunt clar identificate, definite, descrise și cuantificate. – max 3 puncte</i> <i>Cel puțin 75% din grupul/grupurile țintă principal(e) locuiesc în mediul rural – 2 puncte</i>	5
1.4	Relevanța proiectului față de nevoile grupului/grupurilor țintă <i>Proiectul explică și argumentează abordarea propusă (strategie, metode), demonstrând caracterul integrat și sistemic al intervenției. Sunt prevăzute activități complementare pentru grupurile țintă secundare. Activitățile/serviciile propuse sunt ușor accesibile grupurilor țintă. – max. 3 puncte</i> <i>Proiectul se adresează nevoilor ambelor grupuri țintă principale – 2 puncte</i>	5
1.5	Contextul/coerența/sinerchia cu alte inițiative <i>Proiectul identifică și descrie alte inițiative în domeniu adresate grupurilor țintă din aria de implementare, demonstrează clar corelația și complementaritatea cu acestea și dovedește faptul că nu există suprapuneri</i>	5
2	Consistență tehnică/metodologie	35
2.1	Obiectivele proiectului <i>Obiectivele proiectului sunt identificate și formulate corespunzător (SMART)</i>	5
2.2	Activitățile proiectului <i>Activitățile sunt bine alese, realiste, fezabile și contribuie la realizarea obiectivelor proiectului, sunt descrise detaliat, iar planificarea lor este logică/adecvată; metodologiile de lucru sunt clare și coerente – max. 3 puncte</i> <i>Proiectul include pachetul de activități de dezvoltare a resurselor umane – 2 puncte</i>	5
2.3	Rezultatele proiectului <i>Rezultatele așteptate sunt cuantificate și măsurabile prin indicatorii prevăzuți, țintele sunt realiste și descriu beneficii reale și realizabile pe perioada implementării proiectului; sunt corelate atât cu obiectivele și activitățile proiectului, cât și cu indicatorii programului – max. 2 puncte</i> <i>Proiectul obține rezultate în relație cu grupurile țintă secundare “părinți” și “personal din educație” – 3 puncte</i>	5
2.4	Consultarea factorilor interesați <i>Proiectul demonstrează că a fost dezvoltat în consultare cu factorii interesați relevanți (ex., membri ai grupului țintă, profesioniști, experți din domeniul educației incluzive, membri ai comunității) și are în vedere un plan de informare/consultare cu aceștia, inclusiv pe durata implementării proiectului – max. 3 puncte</i> <i>Proiectul promovează principiul „participării copilului” – 2 puncte</i>	5
2.5	Vizibilitatea proiectului <i>Activitățile de promovare și vizibilitate sunt clar descrise, adaptate specificității audienței țintă, obiectivelor proiectului și cerințelor programului</i>	5

2.6	Inovație și valoare adăugată <i>Proiectul conține elemente ale unor abordări noi și/sau inovatoare și demonstrează clar valoarea adăugată pe care o aduce (măsura în care proiectul contribuie la îmbunătățirea accesului la servicii/ măsuri care corespund nevoilor grupurilor țintă și produce efecte pe termen mediu și lung).</i>	5
2.7	Riscuri <i>Proiectul conține o analiză pertinentă a riscurilor (determinate de mediul extern sau intern al organizației - ex., de ordin tehnic, financiar, managerial) și riscurile nu pun în pericol atingerea rezultatelor estimate ale proiectului (măsurile pentru prevenirea sau reducerea impactului acestora sunt adecvate)</i>	5
3	Eficiență economică și sustenabilitate	25
3.1	Justificarea bugetului și corelarea cu activitățile planificate <i>Costurile propuse sunt eligibile și sunt direct legate de activitățile și rezultatele așteptate - se prezintă clar și explicit modul de calcul al cheltuielilor (sunt menționate costurile unitare și numărul de unități, frecvența și totalul cheltuielilor, nu sunt greșeli de calcul). respectă regulile aplicabile referitoare la politica salarială, costurile indirecte, amortizare</i>	5
3.2	Proportionalitatea și necesitatea costurilor <i>Costurile propuse sunt realiste, nu sunt excesive în raport cu obiectivele, sunt indispensabile pentru realizarea rezultatelor estimate și raportul cost-beneficiu este pozitiv (nu există supra sau sub-evaluări de costuri, iar costurile unitare/prețurile cuprinse în buget se încadrează în limite rezonabile pentru piața de profil, la momentul respectiv, dar și pentru specificul proiectului)</i>	5
3.3	Resurse materiale/spații <i>Resursele materiale și spațiile alocate sunt adecvate ca natură, structură și dimensiune în raport cu activitățile propuse și rezultatele așteptate</i>	5
3.4	Sustenabilitatea rezultatelor/proiectului <i>Proiectul descrie modul în care vor fi întreținute rezultatele obținute (de ex., identifică activitățile care continuă, menționează capacitatea de deservire după încheierea finanțării); planul de sustenabilitate a proiectului este satisfăcător (proportionalitate, fezabilitate, credibilitate) și este susținut de documente</i>	5
3.5	Dezvoltarea/multiplicarea rezultatelor <i>Pe lângă menținerea rezultatelor proiectului, planul de sustenabilitate a proiectului identifică și descrie inclusiv posibilități de dezvoltare și/sau multiplicare a acestor rezultate după terminarea finanțării (ex., oferă soluții fezabile/realiste pentru lărgirea sferei de intervenție din punct de vedere al grupurilor țintă, numărului de beneficiari, ariei geografice, propune politici publice la nivel local/județean/național etc.)</i>	5
4.	Capacitatea de implementare și parteneriat	15
4.1	Calificarea și experiența personalului specializat al proiectului <i>Structura echipei de specialiști este corespunzătoare pentru implementarea proiectului (număr, tipuri de posturi, relații funcționale); există responsabilități clar definite pentru fiecare post care descriu satisfăcător rolul fiecăruia, iar norma de lucru alocată este corespunzătoare; personalul de specialitate propus în proiect are calificarea/competențele și experiența necesare pentru activitatea pe care urmează să o deruleze</i>	5

4.2	Experiență și capacitate de management în aria apelului <i>PP are experiență solidă în management de proiect în aria apelului; Este descrisă structura echipei de management; sunt identificate responsabilități clare pentru fiecare membru al echipei de coordonare care descriu satisfăcător rolul acestora, iar norma de lucru alocată este corespunzătoare; Persoanele propuse au pregătire și experiență relevante pentru posturile respective; Există un plan fezabil pentru managementul financiar al proiectului, precum și pentru monitorizarea activităților și raportare</i>	5
4.3	Valoarea adăugată a parteneriatului <i>Proiectul se desfășoară în parteneriat, iar partenerul/partenerii contribuie semnificativ la realizarea proiectului, demonstrând experiență și/sau expertiză relevante în domeniul proiectului, în raport cu rolul asumat (ex, au mai derulat activități similare și proiecte cu finanțare externă, au implicat experți cu competențe și experiență relevante, fiecare acționează în domenii complementare și în sinergie cu ceilalți parteneri). Rolul, responsabilitățile și bugetul fiecărui partener sunt clar definite în Acordul de parteneriat – max. 3 puncte Parteneriatul include entități publice din sistemul național de educație, relevante pentru obiectivele proiectului – max. 2 puncte</i>	5
Scor total		100

Fiecare criteriu este împărțit în subcriterii. Pentru fiecare sub-criteriu, evaluatorul va acorda un punctaj între 0 și 5 puncte, corespunzător gradului de îndeplinire a respectivului sub-criteriu.

Pentru a putea fi luată în considerare pentru finanțare, propunerea de proiect trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- să obțină, la criteriul nr. 1 Relevanța proiectului, minim 3 puncte la fiecare sub-criteriu²⁰;
- să obțină minim 3 puncte la fiecare sub-criteriu al criteriului nr. 3 Eficiență economică și sustenabilitate;
- să obțină minim 4 puncte la sub-criteriile 4.1 și 4.2 ale criteriului nr. 4 Capacitatea de implementare și parteneriat;
- să obțină un scor total²¹ de minim 65 de puncte din cele 100 posibile.

Pentru o utilizare mai facilă, scorul final obținut de fiecare proiect va fi împărțit la 10.

După încheierea evaluării de birou, se va întocmi *Lista ierarhizată a proiectelor* (prezentate în ordinea descrescătoare a scorurilor finale obținute), împreună cu observațiile cele mai relevante ale evaluatorilor. OP va transmite lista membrilor Comitetului de Selecție²² (CS), iar aceștia vor decide asupra strategiei de verificare în teren a proiectelor. În funcție de această decizie, OP va organiza verificarea în teren a proiectelor, în numele CS. Verificarea în teren se poate realiza fie pentru toate, fie pentru o parte dintre proiectele propuse pentru finanțare. În timpul **vizitei în teren**, un evaluator independent va verifica conformitatea dintre informațiile furnizate în dosarul proiectului și realitatea din teren. Dacă se va considera necesar, va participa la verificarea în teren și un expert tehnic, pentru verificarea componentei de construcții.

²⁰ Dacă, după verificarea primului criteriu Relevanța proiectului, propunerea de finanțare nu a îndeplinit cele două cerințe, este respinsă în această fază.

²¹ Media celor două note acordate de evaluatorii independenți.

²² CS este format din trei persoane cu experiență relevantă în domeniu (din care cel puțin una este externă în raport cu OP și Consiliul Director al OP). Reprezentanți ai Punctului Național de Contact (PNC) din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, ai OMF, ai Ambasadei Norvegiei la București și ai partenerilor de program (KS și CoE) sunt invitați să participe la ședințele CS.

După încheierea verificării în teren, Lista ierarhizată a proiectelor se completează cu observațiile cele mai relevante ale evaluatorilor de teren și este pusă la dispoziția membrilor CS.

3.3 Selecția și aprobarea proiectelor

CS recomandă OP proiectele care să fie finanțate, pe baza concluziilor evaluărilor realizate de evaluatorii independenți, și, în cazuri justificate, poate modifica clasamentul proiectelor. Justificarea modificărilor va fi detaliată în procesul-verbal al întâlnirilor, iar toți aplicanții afectați vor fi informați în scris despre justificarea modificării. CS va lua măsuri dacă raportul verificării de teren evidențiază inconsistențe importante între informațiile furnizate în aplicație și realitatea din teren, va urmări evitarea dublei finanțări/suprapunerilor cu alte programe de finanțare, va evita duplicarea proiectelor între diversele apeluri ale aceluiași PP etc.

OP va verifica dacă procesul de selecție a fost derulat cu respectarea prevederilor Regulamentului și a recomandărilor CS și respectă regulile și obiectivele Programului. În urma acestor verificări, OP, pe baza deciziei CS, va lua o decizie, prin Consiliul Director²³, cu privire la proiectele care vor fi finanțate/ respinse/ puse pe lista de rezervă, în funcție de fondurile disponibile. OP încheie ulterior contractele de finanțare cu PP.

Lista proiectelor selectate pentru finanțare este transmisă de asemenea Oficiului Mecanismului Financiar (OMF).

Toate documentele legate de evaluarea proiectelor vor fi confidențiale până la adoptarea deciziei finale.

Toate persoanele implicate în procesul de evaluare vor semna declarații de confidențialitate și de evitare a conflictului de interese.

3.4 Informarea aplicanților

Toți aplicanții (cu excepția celor care au depus proiecte respinse la faza de verificare formală și care au primit deja răspunsurile) vor fi notificați cu privire la rezultatele evaluării proiectelor, *în maxim 15 zile lucrătoare de la decizia finală a OP*. În cazul proiectelor aprobate pentru finanțare, notificarea va conține și condițiile care trebuie îndeplinite în vederea semnării contractului de finanțare a proiectului. Dacă există proiecte respinse ca urmare a deciziei CS de a modifica ierarhia inițială sau finală a proiectelor, aplicanții afectați de această modificare vor fi informați în scris cu privire la justificare.

Lista finală cu proiectele care vor fi finanțate va fi publicată după finalizarea etapei de contractare pe site-ul FRDS, la adresa www.frds.ro.

3.5 Procedura de contestații

Aplicanții pot contesta respingerea propunerii lor de proiect numai în faza de evaluare formală, caz în care pot depune o contestație, în maximum 30 zile calendaristice de la data primirii notificării. Nu există procedură de contestație în ce privește decizia CS.

3.6 Contractarea proiectelor

Pentru fiecare proiect aprobat pentru finanțare, OP va încheia un *contract de finanțare a proiectului*.

---

²³ Consiliul Director este organul de conducere al OP. Conform legii 129/10998, acesta este constituit din 11 membri (un reprezentant desemnat de primul-ministru, câte un reprezentant al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Integrării Europene și al Agenției Naționale pentru Romi, desemnați de conducătorii instituțiilor respective și patru personalități publice recunoscute, din societatea civilă, care nu fac parte din organizații neguvernamentale participante la Fond, numite de către Președintele României).

Pe parcursul derulării proiectului, dacă se consideră necesar, prevederile contractului de finanțare/ anexele lui se pot modifica, de comun acord (fără a determina modificări substanțiale ale propunerii aprobate inițial). După caz, modificările pot fi subiectul unor acte adiționale la contractul de finanțare.

3.7 Sistemul de raportare și de plată

De regulă, PP va transmite rapoarte intermediare către OP, de două ori pe an (pentru o perioadă de 6-8 luni). După terminarea perioadei de implementare a proiectului, PP va transmite raportul final. Pentru fiecare proiect, planificarea raportării va fi menționată în contractul de finanțare a proiectului.

Programul utilizează sistemul de prefinanțare. Plățile către PP vor fi făcute de OP sub forma avansului, a plăților intermediare și a plății finale. În funcție și de durata proiectului, PP poate solicita un avans între 20 și 40% din valoarea grantului de proiect. Plățile următoare se vor face după aprobarea rapoartelor intermediare în baza documentelor justificative prezentate de PP (tehnice și financiare), pe baza estimării cheltuielilor pentru perioada următoare și după cheltuirea unui procent minim de 70% din sumele avansate anterior. Fondurile proiectului (în Lei) vor fi transferate în conturile deschise special de PP pentru proiect la trezoreria locală (în cazul entităților publice) sau la o bancă comercială (în cazul ONG-urilor).

4. Pregătirea și transmiterea propunerii de proiect

În condițiile în care PP apelează la serviciile unui consultant pentru elaborarea cererii de finanțare/ pregătirea dosarului aplicației, numele acestuia va fi menționat în cererea de finanțare, la rubrica specifică a formularului.

4.1 Servicii help-desk și seminarii informative

Pe perioada în care apelul de propuneri de proiecte este deschis, OP oferă PP și partenerilor lor, la cerere, servicii de tip help-desk (informații și clarificări). Serviciile sunt furnizate de specialiști care activează la sediul central și la sediile celor două sucursale.

Aplicanții pot transmite întrebări și solicitări prin telefon (liniile telefonice disponibile în acest sens pot fi aflate la <http://frds.ro/index.php?id=136>), prin e-mail (la info@frds.ro) sau în cadrul unor întâlniri directe cu reprezentanții OP, convenite în prealabil cu operatorii help-desk.

Solicitările de informații și clarificări legate de apel pot fi înaintate OP până cel târziu cu 10 zile lucrătoare înainte de data limită de depunere a proiectelor în cadrul apelului. Solicitățile primite ulterior nu vor mai fi luate în considerare pentru soluționare.

Răspunsurile la întrebările primite de OP pot fi furnizate imediat (în cazul conversației telefonice) sau în maxim 3 zile lucrătoare de la primirea mesajului, dacă întrebarea este primită prin e-mail sau dacă întrebarea pusă la telefon necesită un răspuns mai elaborat.

Cele mai frecvente și mai relevante **Întrebări și Răspunsuri** pe marginea documentelor apelului vor fi publicate pe pagina web a OP, la adresa <http://frds.ro/index.php?id=136>. Acestea vor fi actualizate periodic, în funcție de întrebările primite de la potențialii aplicanți. Recomandăm de asemenea consultarea periodică a site-ului FRDS, în vederea asigurării accesului la informații suplimentare și/sau actualizate.

După lansarea apelului, OP va organiza trei seminarii informative derulate la nivel regional (în Cluj-Napoca, Craiova și Iași) pentru potențiali aplicanți în cadrul acestui apel. Perioada estimativă de organizare a seminariilor este ianuarie – februarie 2019. De asemenea, OP va organiza un seminar de tip match-making, care are ca scop identificarea de posibili parteneri din Norvegia pentru elaborarea și implementarea proiectelor ce vor fi depuse în cadrul apelului. Informații privind data și locul organizării acestor seminarii vor fi publicate pe pagina web a OP, la adresa <http://www.frds.ro>, respectiv _____ pe _____ pagina _____ de Facebook a _____ Programului, <https://www.facebook.com/dezvoltare.locala/?ref=bookmarks>.

4.2 Completarea dosarului

Formularul de cerere de finanțare trebuie completat conform cerințelor descrise în Ghidul aplicantului (ambele documente sunt publicate la următoarea adresă: www.frds.ro).

Cererea de finanțare și anexele²⁴ acestea vor fi redactate în limba română, pe formatul pus la dispoziție de OP. O traducere în limba română a documentelor redactate în limba engleză va fi disponibilă la dosar (ex., scrisoarea de intenție semnată de partenerul din Norvegia).

Cererea de finanțare va fi însoțită de un pachet de documente anexă (*de exemplu, calendar de implementare a activităților, acord de parteneriat, plan de informare și promovare, declarații de eligibilitate de la PP și partenerii proiectului, documente care dovedesc statutul juridic al PP și partenerilor, CV-urile personalului implicat*). Lista documentelor necesare a fi depuse împreună cu cererea de finanțare este disponibilă în Ghidul aplicantului.

4.3 Transmiterea propunerii de proiect

Dosarul propunerii de proiect (respectiv un exemplar în format tipărit și o copie identică în format electronic) va fi transmis la sediul OP din București, până la termenul limită – 04 aprilie 2019, ora 16:00, fie personal, fie prin curier/poștă (cu confirmare de primire).

În cazul în care propunerea de proiect este transmisă prin poștă sau prin servicii de curierat, data poștei sau data preluării de către serviciul de curierat trebuie să fie, cel mult, data limită anunțată.

Dosarele transmise prin fax sau e-mail, precum și cele care au fost depuse la altă adresă decât cea menționată sau după termenul limită anunțat vor fi respinse.

După expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, PP nu mai poate solicita corectarea sau revizuirea dosarului propunerii sale de proiect.

Documentele aferente propunerii de proiect și copia electronică a dosarului vor fi prezentate într-un plic/ pachet sigilat, iar pe plic/ pachet vor fi menționate următoarele informații:

Granturile Norvegiene 2014-2021

Programul "Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor"

Apelul: "Educație incluzivă pentru copii și tineri în situații de risc"

Titlul proiectului:.....

Numele aplicantului:.....

Plicul/pachetul va fi transmis la sediul central al OP, la adresa de mai jos:

Fondul Român de Dezvoltare Socială

Adresa poștală: București, sector 3, str. Eugeniu Carada nr. 1, etaj 3

Telefon: 021 315 34 40; 021 315 34 15

E-mail: office@frds.ro

Adresă pagină web: www.frds.ro

PP poate opta pentru retragerea din competiție a propunerii de proiect, în orice moment, înainte de aprobarea OP. În acest caz, OP va returna, la cerere, originalul dosarului de solicitare a finanțării și va păstra copia electronică.

²⁴ Acordul de parteneriat cu entități din Norvegia va fi încheiat atât în limba română, cât și în limba engleză.

5. Alte informații utile

Pentru o mai bună înțelegere a aspectele legate de specificul intervențiilor finanțate din Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și a cadrului general de derulare a proiectelor, recomandăm consultarea următoarelor documente (lista nu este finită):

- Memorandum-ul de Înțelegere semnat între Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului Financiar Norvegian 2014 -2021 http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/1.%20Memorandum_NORWAY.pdf;
- Regulamentul de implementare a Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021 <https://eeagrants.org/Results-data/Documents/Legal-documents/Regulations-with-annexes/Norway-Grants-2014-2021>;
- Acordul de Program semnat între PNC și reprezentanții Statelor Donatoare, pentru punerea în aplicare a Programului <http://www.eeagrants.ro/acorduri-de-program>;
- Regulamentul Uniunii Europene nr. 679 /2016 legat de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date [http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/6.%20Regulamentul%20\(UE\)%202016\(279\)%20.pdf](http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/6.%20Regulamentul%20(UE)%202016(279)%20.pdf);
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismul Financiar SEE 2014-2021 și Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/OUG34.pdf;
- Legea 98/2016 privind achizițiile publice publicată în Monitorul Oficial nr. 390/2016, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/Law%2098-2016.pdf;
- HG 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicarea a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului cadru din Legea 98/2016, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/9.%20HG%20395%20din%202016.pdf;
- Legea 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea CNSC, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/10.Legea%20101%20pe%202016.pdf;
- Ordinul Ministrului Fondurilor Europene nr. 1284 privind aprobarea procedurii competitive aplicabile solicitanților/beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene publicat în Monitorul Oficial nr.618 din 12 august 2016, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/Order%201284-2016.pdf;
- Ordinul MDRAPFE/ANAP nr. 6.712/890/2017 privind aprobarea modului de efectuare a achizițiilor în cadrul proiectelor cu finanțare europeană implementate în parteneriat http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/ORDIN%20%206712.pdf
- Ordinul nr 348/2018 pentru aprobarea regulilor de aplicare a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul pentru asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021 http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/12.%20Ordinul%20384%20privind%20sumele%20forfetare%20.pdf;

- Hotărârea Consiliului Director al OP nr. 4/X/ST/26.10.2018 privind aprobarea modalității de acordare și decontare a drepturilor aferente deplasării în altă localitate din țară sau din străinătate, la nivelul programului și proiectelor, în cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și Norwegian 2014-2021
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/HCD_oct%20.pdf;
- OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/14.%20OUG%20nr.%2066-2011.pdf;
- HG 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/14.%20OUG%20nr.%2066-2011.pdf;
- HG 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale /corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în Anexa la OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare http://www.frds.ro/uploads/files/RO99_LEGISLATIE/14.%20OUG%20nr.%2066-2011.pdf;
- Ghiduri adoptate de CMF/ MAEN în acord cu regulamentele aplicabile (Pentru mai multe detalii, utilizați următorul link: <https://eeagrants.org/Results-data/Toolbox-for-programmes/Toolbox-2014-2021/Guidelines-and-Manuals>).